

ZAKON

O VAŽENJU UREDABA KOJE JE VLADA UZ SUPOTPIS PRESEDNIKA REPUBLIKE DONELA ZA VREME VANREDNOG STANJA I KOJE JE NARODNA SKUPŠTINA POTVRDILA

Član 1.

Ovim zakonom uređuje se važenje uredaba koje je Vlada, uz supotpis predsednika Republike, donela za vreme vanrednog stanja proglašenog 15. marta 2020. godine i koje je Narodna skupština potvrdila Zakonom o potvrđivanju uredaba koje je Vlada uz supotpis predsednika Republike donela za vreme vanrednog stanja („Službeni glasnik RS”, broj 62/20).

Član 2.

Danom ukidanja vanrednog stanja prestaju da važe sledeće uredbe:

- 1) Uredba o merama za vreme vanrednog stanja („Službeni glasnik RS”, br. 31/20, 36/20, 38/20, 39/20, 43/20, 47/20, 49/20, 53/20, 56/20, 57/20, 58/20 i 60/20);
- 2) Uredba o organizovanju rada poslodavaca za vreme vanrednog stanja („Službeni glasnik RS”, broj 31/20);
- 3) Uredba o poreskim merama za vreme vanrednog stanja radi ublažavanja ekonomskih posledica nastalih usled bolesti COVID-19 izazvane virusom SARS-CoV-2 („Službeni glasnik RS”, broj 38/20);
- 4) Uredba o korišćenju finansijskih sredstava budžeta Republike Srbije za vreme vanrednog stanja nastalog usled bolesti COVID-19 izazvane virusom SARS-CoV-2 („Službeni glasnik RS”, broj 38/20);
- 5) Uredba o rokovima u sudskim postupcima za vreme vanrednog stanja proglašenog 15. marta 2020. godine („Službeni glasnik RS”, broj 38/20);
- 6) Uredba o ograničavanju maloprodajne cene zaštitnih sredstava za vreme vanrednog stanja nastalog usled bolesti COVID-19 izazvane virusom SARS-CoV-2 („Službeni glasnik RS”, br. 40/20, 43/20, 48/20 i 59/20);
- 7) Uredba o posebnim tehničkim zahtevima, standardima i primeni medicinskih sredstava za vreme vanrednog stanja nastalog usled bolesti COVID-19 izazvane virusom SARS-CoV-2 („Službeni glasnik RS”, broj 41/20);
- 8) Uredba o načinu učešća optuženog na glavnom pretresu u krivičnom postupku koji se održava za vreme vanrednog stanja proglašenog 15. marta 2020. godine („Službeni glasnik RS”, broj 49/20);
- 9) Uredba o dodatnom zaduživanju za vreme vanrednog stanja nastalog usled bolesti COVID-19 izazvane virusom SARS-CoV-2 uzimanjem kredita, emitovanjem državnih hartija od vrednosti na domaćem i međunarodnom finansijskom tržištu i davanjem garancija Republike Srbije („Službeni glasnik RS”, broj 52/20);
- 10) Uredba o organizovanju rada ustanova socijalne zaštite za smeštaj korisnika i organizacija socijalne zaštite za pružanje usluge domskog smeštaja za vreme vanrednog stanja („Službeni glasnik RS”, broj 54/20);

11) Uredba o ispravama koje moraju da prate robu u prevozu za vreme vanrednog stanja nastalog usled bolesti COVID-19 izazvane virusom SARS-CoV-2 („Službeni glasnik RS”, broj 55/20).

Na učinioce prekršaja propisanih uredbama iz stava 1. ovog člana učinjenih za vreme vanrednog stanja primenjivaće se odredbe tih uredbama i nakon ukidanja vanrednog stanja.

Član 3.

Do stupanja na snagu odgovarajućih zakona, nastavljaju da važe odredbe sledećih uredbama:

1) Uredba o primeni rokova u upravnim postupcima za vreme vanrednog stanja („Službeni glasnik RS”, br. 41/20 i 43/20);

2) Uredba o ulaganju za vreme vanrednog stanja deviznih sredstava kojima upravlja Agencija za osiguranje depozita („Službeni glasnik RS”, broj 42/20);

3) Uredba o pomeranju rokova za podnošenje godišnjih finansijskih izveštaja korisnika budžetskih sredstava i korisnika sredstava organizacija za obavezno socijalno osiguranje za vreme vanrednog stanja nastalog usled bolesti COVID-19 izazvane virusom SARS-CoV-2 („Službeni glasnik RS”, broj 47/20);

4) Uredba o postupku za izdavanje dužničkih hartija od vrednosti („Službeni glasnik RS”, broj 54/20);

5) Uredba o pomeranju roka za podnošenje tromesečnih izveštaja o realizaciji godišnjeg, odnosno trogodišnjeg programa poslovanja za vreme vanrednog stanja nastalog usled bolesti COVID-19 izazvane virusom SARS-CoV-2 („Službeni glasnik RS”, broj 54/20);

6) Uredba o fiskalnim pogodnostima i direktnim davanjima privrednim subjektima u privatnom sektoru i novčanoj pomoći građanima u cilju ublažavanja ekonomskih posledica nastalih usled bolesti COVID-19 („Službeni glasnik RS”, br. 54/20 i 60/20);

7) Uredba o utvrđivanju Programa finansijske podrške privrednim subjektima za održavanje likvidnosti i obrtna sredstva u otežanim ekonomskim uslovima usled pandemije COVID-19 izazvane virusom SARS-CoV-2 („Službeni glasnik RS”, br. 54/20 i 57/20);

8) Uredba o merama u drumskom saobraćaju za vreme vanrednog stanja nastalog usled bolesti COVID-19 izazvane virusom SARS-CoV-2 („Službeni glasnik RS”, broj 55/20);

9) Uredba o pomeranju rokova za održavanje redovne sednice skupštine privrednog društva i dostavljanje godišnjih i konsolidovanih finansijskih izveštaja privrednih društava, zadruga, drugih pravnih lica i preduzetnika, kao i rokova za podnošenje prijave za porez na dobit i poreza na prihod od samostalne delatnosti, važenja licenci ovlašćenih revizora i licenci za vršenje procene vrednosti nepokretnosti koje ističu za vreme vanrednog stanja nastalog usled bolesti COVID-19 izazvane virusom SARS-CoV-2 („Službeni glasnik RS”, broj 57/20);

10) Uredba o finansijskoj podršci poljoprivrednim gazdinstvima kroz olakšan pristup korišćenju kredita u otežanim ekonomskim uslovima usled bolesti COVID-19 izazvane virusom SARS-CoV-2 („Službeni glasnik RS”, broj 57/20);

11) Uredba o novčanoj pomoći poljoprivrednim gazdinstvima u cilju ublažavanja posledica nastalih usled bolesti COVID-19 izazvane virusom SARS-CoV-2 („Službeni glasnik RS”, broj 57/20);

12) Uredba o utvrđivanju garantne šeme kao mera podrške privredi za ublažavanje posledica pandemije bolesti COVID-19 izazvane virusom SARS-CoV-2 („Službeni glasnik RS”, broj 57/20);

13) Uredba o izmeni opštih prihoda i primanja, rashoda i izdataka budžeta Republike Srbije za 2020. godinu radi otklanjanja štetnih posledica usled bolesti COVID-19 izazvane virusom SARS-CoV-2 („Službeni glasnik RS”, broj 60/20);

14) Uredba o pomeranju roka za sticanje statusa kvalifikovanog novozaposlenog lica („Službeni glasnik RS”, broj 60/20);

15) Uredba o formiranju privremenog registra i načinu uplate jednokratne novčane pomoći svim punoletnim državljanima Republike Srbije u cilju smanjivanja negativnih efekata prouzrokovanih pandemijom bolesti COVID-19 izazvane virusom SARS-CoV-2 („Službeni glasnik RS”, broj 60/20).

Član 4.

Nadležne izborne komisije doneće 11. maja 2020. godine rešenja o nastavljajući sprovođenja izbornih radnji u postupku sprovođenja izbora za narodne poslanike, poslanike Skupštine Autonomne pokrajine Vojvodine i odbornike skupština opština i gradova. Zadužuju se nadležne izborne komisije da obezbede i čuvaju postojeću izbornu dokumentaciju do nastavka sprovođenja izbornih radnji i izbora i da utvrde nove rokove za vršenje izbornih radnji u postupku sprovođenja izbora u skladu sa vremenom nastavka sprovođenja izbornih radnji.

Sve do sada preduzete izborne radnje u postupku sprovođenja izbora iz stava 1. ovog člana ostaju na pravnoj snazi, uključujući i one koje se odnose na potpise birača o podršci određenoj izbornoj listi koji su overeni pre donošenja rešenja o nastavljajući izbornih radnji u postupku sprovođenja izbora iz stava 1. ovog člana.

Član 5.

Ovaj zakon stupa na snagu danom objavljivanja u „Službenom glasniku Republike Srbije”.

O B R A Z L O Ž E N J E

I. USTAVNI OSNOV ZA DONOŠENJE ZAKONA

Ustavni osnov za donošenje ovog zakona sadržan je u odredbama člana 97. Ustava Republike Srbije, kojima je utvrđeno da Republika Srbija uređuje i obezbeđuje, između ostalog: ostvarivanje i zaštitu sloboda i prava građana (član 97. tačka 2), druge ekonomske i socijalne odnose od opšteg interesa (član 97. tačka 8) i druge odnose od interesa za Republiku Srbiju, u skladu s Ustavom (član 97. tačka 17).

II. RAZLOZI ZA DONOŠENJE ZAKONA

Polazeći od ocene da je širenje na teritoriji Republike Srbije zarazne bolesti COVID-19, čiju je pandemiju proglasila Svetska zdravstvena organizacija, predstavljalo javnu opasnost koja je ugrožavala opstanak države i njenih građana, kao i od toga da Narodna skupština nije bila u mogućnosti da se sastane, predsednik Republike, predsednik Narodne skupštine i predsednik Vlade 15. marta 2020. godine zajednički su doneli Odluku o proglašenju vanrednog stanja („Službeni glasnik RS”, broj 29/20). Saglasno ovlašćenju iz člana 200. stav 6. Ustava Republike Srbije, Vlada je uz supotpis predsednika Republike, za vreme vanrednog stanja donela određeni broj uredaba kojima je propisala mere čije je propisivanje u nadležnosti Narodne skupštine.

Pošto je je dalje širenje na teritoriji Republike Srbije zarazne bolesti COVID-19 bilo ograničeno i nalazilo se pod kontrolom nadležnih zdravstvenih organizacija i državnih organa, bili su se stekli uslovi da se Narodna skupština sastane. U tim okolnostima, Narodna skupština je potvrdila sve uredbe koje je Vlada, uz supotpis predsednika Republike, donela za vreme vanrednog stanja, i to Zakonom o potvrđivanju uredaba koje je Vlada uz supotpis predsednika Republike donela za vreme vanrednog stanja („Službeni glasnik RS”, broj 62/20).

Daljim aktivnostima nadležnih zdravstvenih organizacija i državnih organa na teritoriji Republike Srbije uspostavljen je aktivni epidemiološki nadzor nad oboljenjem COVID-19 u cilju sprovođenja preventivnih i protivepidemijskih mera u kontroli širenja korona virusa. Kao rezultat primene navedenih mera došlo je do usporenja epidemijskog toka i stvaranja uslova za postepeno sticanje kolektivnog imuniteta. U takvim kontrolisanim uslovima širenja infekcije došlo je do pada intenziteta aktivnosti virusa. Pokazatelji koji idu u prilog ove činjenice su sledeći: kontinuirani pad prevalencije pozitivnosti testiranja (broj laboratorijski potvrđenih slučajeva u odnosu na ukupan broj testiranih na dnevnom nivou) na COVID-19 u uslovima striktno definisanih indikacija, inverzija odnosa lakših i težih formi kliničkog ispoljavanja infekcije u korist značajno veće proporcije zastupljenosti lakših formi bolesti, povećanje učestalosti asimptomatskih oblika infekcije, smanjenje učestalosti pacijenata čija klinička forma ispoljavanja bolesti zahteva primenu veštačke ventilacije, postepeno produžavanje inkubacionog perioda. Imajući na umu navedene činjenice, COVID-19 više se ne može smatrati oboljenjem od javno-zdravstvenog značaja koje predstavlja opasnost najvišeg stepena rizika po državu i građane Republike Srbije, pa su predsednik Republike i predsednik Vlade zajednički ocenili da su prestali uslovi zbog kojih je proglašeno vanredno stanje i odlučili da, u skladu sa članom 93. stav. 1. Zakona o odbrani („Službeni glasnik RS”, br. 116/07, 88/09, 88/09 – dr. zakon, 104/09 – dr. zakon, 10/18 i 36/18), podnesu predlog Narodnoj skupštini da donese odluku o ukidanju vanrednog stanja.

Nakon što su predsednik Republike i predsednik Vlade podneli predlog da Narodna skupština ukine vanredno stanje, s obzirom na to da su prestali uslovi zbog

kojih je proglašeno vanredno stanje, odnosno s obzirom na to da zarazna bolest COVID-19 više ne predstavlja javnu opasnost po državu i građane Republike Srbije, stekli su se uslovi da Narodna skupština ukine vanredno stanje.

Takođe, stekli su se uslovi da Narodna skupština, u interesu pravne sigurnosti, zakonom uredi važenje uredaba koje je Vlada, uz supotpis predsednika Republike, donela za vreme vanrednog stanja proglašenog 15. marta 2020. godine i koje je Narodna skupština potvrdila Zakonom o potvrđivanju uredaba koje je Vlada uz supotpis predsednika Republike donela za vreme vanrednog stanja („Službeni glasnik RS”, broj 62/20).

III. OBJAŠNJENJE OSNOVNIH PRAVNIH INSTITUTA I POJEDINAČNIH REŠENJA

Polazeći od odredaba člana 200. Ustava Republike Srbije, kojima je utvrđeno: da proglašavajući vanredno stanje Narodna skupština može propisati mere kojima se odstupa od Ustavom zajemčenih ljudskih i manjinskih prava (član 200. stav 4), da kad Narodna skupština nije u mogućnosti da se sastane, mere kojima se odstupa od ljudskih i manjinskih prava može propisati Vlada, uredbom, uz supotpis predsednika Republike (član 200. stav 6), da mere odstupanja od ljudskih i manjinskih prava koje propiše Narodna skupština ili Vlada važe najduže 90 dana, a da se po isteku ovog roka mogu obnoviti pod istim uslovima (član 200. stav 7), u članu 2. Predloga zakona predviđeno je da danom ukidanja vanrednog stanja prestaju da važe uredbe koje sadrže mere kojima se odstupa od Ustavom zajemčenih ljudskih i manjinskih prava.

U stavu 2. istog člana predviđeno je da će se na učinioce prekršaja propisanih tim uredbama i učinjenih za vreme vanrednog stanja primenjivati odredbe tih uredaba i nakon ukidanja vanrednog stanja. Time se obezbeđuje da se učinioци prekršaja utvrdi prekršajna odgovornost i nakon ukidanja vanrednog stanja, odnosno nakon prestanka važenja uredaba kojima su ti prekršaji propisani.

S obzirom na to da je za vreme vanrednog stanja Vlada, uz supotpis predsednika Republike, donela i određeni broj uredaba kojima je propisala mere čije je propisivanje u nadležnosti Narodne skupštine, ali kojima se ne odstupa od Ustavom zajemčenih ljudskih i manjinskih prava, kao i s obzirom na to da je Narodna skupština potvrdila sve te uredbe Zakonom o potvrđivanju uredaba koje je Vlada uz supotpis predsednika Republike donela za vreme vanrednog stanja („Službeni glasnik RS”, broj 62/20), u članu 3. Predloga zakona predviđeno je da do stupanja na snagu odgovarajućih zakona, nastavljaju da važe odredbe tih uredaba.

Prema tome, pošto je jedan deo mera propisanih za vreme vanrednog stanja za svoj cilj imao ublažavanje štetnih posledica (ekonomskih i socijalnih) koje je proizvela epidemija COVID-19 na teritoriji Republike Srbije, potrebno je da te mere, da bi se sprovele do kraja i dale potpuni efekat, nastave da važe i da se primenjuju na osnovu ovog zakona koji donosi Narodna skupština u okviru svoje nadležnosti, i to kao mere koje je propisala Narodna skupština. S druge strane, sve mere kojima se odstupa od Ustavom zajemčenih ljudskih i manjinskih prava prestaju da važe danom ukidanja vanrednog stanja, saglasno Ustavu Republike Srbije.

U članu 4. Predloga zakona predviđeno je da će nadležne izborne komisije doneti 11. maja 2020. godine rešenja o nastavljanju sprovođenja izbornih radnji u postupku sprovođenja izbora za narodne poslanike, poslanike Skupštine Autonomne pokrajine Vojvodine i odbornike skupština opština i gradova. Zadužuju se nadležne izborne komisije da obezbede i čuvaju postojeću izbornu dokumentaciju do nastavka sprovođenja izbornih radnji i izbora i da utvrde nove rokove za vršenje izbornih radnji u postupku sprovođenja izbora u skladu sa vremenom nastavka sprovođenja izbornih radnji. Sve do sada preduzete izborne radnje u postupku sprovođenja izbora ostaju

na pravnoj snazi, uključujući i one koje se odnose na potpise birača o podršci određenoj izbornoj listi koji su overeni pre donošenja rešenja o nastavljanju izbornih radnji u postupku sprovođenja izbora.

U interesu pravne sigurnosti, potrebno je da se odmah nakon ukidanja vanrednog stanja uredi važenje uredaba koje je Vlada, uz supotpis predsednika Republike, donela za vreme vanrednog stanja proglašenog 15. marta 2020. godine i koje je Narodna skupština potvrdila, pa se u članu 5. Predloga zakona predviđa stupanje zakona na snagu danom njegovog objavljivanja u „Službenom glasniku Republike Srbije”.

IV. FINANSIJSKA SREDSTVA ZA SPROVOĐENJE ZAKONA

Za sprovođenje ovog zakona nije potrebno obezbediti dodatna sredstva u budžetu Republike Srbije.

V. RAZLOZI ZBOG KOJIH SE PREDLAŽE DONOŠENJE ZAKONA PO HITNOM POSTUPKU I STUPANJE ZAKONA NA SNAGU PRE OSMOG DANA OD DANA OBJAVLJIVANJA U „SLUŽBENOM GLASNIKU REPUBLIKE SRBIJE”

U interesu pravne sigurnosti, potrebno je da se odmah nakon ukidanja vanrednog stanja uredi važenje uredaba koje je Vlada, uz supotpis predsednika Republike, donela za vreme vanrednog stanja proglašenog 15. marta 2020. godine i koje je Narodna skupština potvrdila, pa se u članu 5. Predloga zakona predviđa stupanje zakona na snagu danom njegovog objavljivanja u „Službenom glasniku Republike Srbije”. Iz istih razloga predlaže se donošenje zakona po hitnom postupku.